

Brussel, 19 maart 2026

Visietekst Discreet Bevallen

Een wet op discreet bevallen kan een vangnet bieden voor vrouwen die zich door hun zwangerschap in een kwetsbare of bedreigende situatie bevinden. Deze visietekst vertrekt vanuit de overtuiging dat elke vrouw recht heeft op bescherming, keuzevrijheid en professionele begeleiding, maar ook dat elk kind recht heeft op kennis van zijn/haar afkomst. Om recht te doen aan de belangen én rechten van alle betrokken partijen zal een zorgvuldig opgestelde regelgeving en een goed uitgebouwd ondersteuningssysteem voor alle betrokkenen nodig zijn. Een wettelijk kader voor discreet bevallen moet vrouwen in nood een veilige en beschermde manier bieden om gegevens over zichzelf en de context van de geboorte achter te laten, zonder directe gevolgen voor hun persoonlijke situatie. Deze bescherming van de moeder vertaalt zich ook in meer veiligheid en welzijn voor het kind, omdat de bevalling kan plaatsvinden in medische en psychologische veiligheid, onder begeleiding van deskundigen.

Uit de praktijk blijkt dat vrouwen die de vraag naar discreet bevallen stellen, zich willen beschermen tegen mogelijke agressie of dreiging vanuit hun onmiddellijke omgeving. Discretie wordt dus niet gekozen uit de nood tot afstand tot haar kind en anonimiteit, maar uit nood aan veiligheid en zelfbescherming. Toch draagt het kind mee de gevolgen van die keuze.

Daarom is een meersporenbeleid noodzakelijk bij het begeleiden van deze vrouwen: enerzijds door een menswaardig en begeleid kader te creëren voor vrouwen die om discretie vragen, anderzijds door een krachtige inzet op preventie van geweld tegen vrouwen zodat de nood tot discreet bevallen in de toekomst kan verminderen.

Daarnaast moet er aandacht zijn voor de gevolgen van discreet bevallen voor het kind en moet er gepaste en toegankelijke begeleiding worden voorzien om dit te ondervangen.

Wat is discreet bevallen?

Volgens het rechtsbeginsel *mater semper certa est* ("de moeder is zeker") geldt dat de vrouw die bevalt, juridisch gezien automatisch als moeder wordt beschouwd. Een kind kan dus niet zonder geregistreerde afstamming worden geboren en de geboorteakte moet dan ook haar persoonsgegevens vermelden.

Discreet bevallen verwijst naar een situatie waarin een vrouw haar kind in het geheim wil laten geboren worden. Dit mag echter in geen geval worden verward met anoniem bevallen, waarbij de identiteit of de gegevens van de biologische moeder niet worden geregistreerd. Integendeel, bij discreet bevallen wordt veel aandacht besteed aan het zorgvuldig verzamelen en bewaren van afstammingsinformatie, zodat deze ter beschikking kan worden gesteld van de betrokken kinderen.

Het uitgangspunt van discreet bevallen is tweeledig. Enerzijds beoogt het een bescherming van de zwangere vrouw – en in bepaalde gevallen ook van haar ongeboren kind – ten opzichte van haar onmiddellijke context. Anderzijds tracht het een alternatief te bieden voor praktijken zoals het gebruik van vondelingenschuiven of het bevallen sous X in het buitenland, die tot een volledige breuk met de afstammingslijn kunnen leiden.

Een hedendaagse visie over discreet bevallen vertrekt ook altijd vanuit meerouderschap en openheid binnen adoptie. Voor elk kind moet worden nagegaan welke relaties betekenisvol zijn, en hoe deze relaties op duurzame wijze kunnen worden behouden. Vooral in adoptiecontexten, waar er vaak sprake is van een aanzienlijke fysieke en emotionele afstand tussen het kind en zijn geboortecollege, is transparantie over afkomst en identiteit essentieel. Enkel door openheid te garanderen over de achtergrond van het kind en over het proces dat geleid heeft tot de beslissing voor discreet bevallen en afstand van het kind, kan het recht op afstammingsinformatie van het kind op lange termijn worden gewaarborgd.

Wat is een noodsituatie?

In het kader van discreet bevallen wordt gesproken over noodsituaties. Deze term blijft echter vaag. In de praktijk gaat het vaak om vrouwen die ongewenst zwanger zijn, waarbij ze psychosociale, culturele of familiale druk ervaren die levensontwrichtend kan zijn. Enkel de vrouw die (ongewenst) zwanger is kan inschatten wat en of er een noodsituatie is en zij dus discreet wil bevallen. Maar het is cruciaal dat deze vrouwen begeleid worden in het maken van die inschatting.

Discretie is een beschermingsrecht. Via professionele begeleiding en de nodige zorg voor deze vrouwen kan het perspectief en het belang van het kind binnengebracht en afgewogen worden. Het kan vrouwen ook helpen om andere opties te overwegen die er eventueel voor kunnen zorgen dat discreet bevallen niet meer nodig is. Daarom is het belangrijk dat kosteloze, ondersteunende en niet-beoordelende professionele begeleiding verankerd wordt in de wetgeving. Bij elke keuze voor discreet bevallen moet de noodsituatie en bijgevolg de noodzaak tot discretie zwaarder wegen dan het belang van het kind en/of ook in het belang van (de veiligheid van) het kind zijn.

Koppeling discreet bevallen en adoptie

In de huidige wetsvoorstellen wordt discreet bevallen gekoppeld aan adoptie terwijl hier geen noodzakelijk vaststaande link in bestaat. Hierdoor verdwijnt ruimte voor alternatieven zoals (tijdelijke) pleegzorg of heroverweging van het ouderschap. Daarom is maatwerk in de begeleiding van vrouwen die kiezen om discreet te bevallen noodzakelijk.

Locatiegebonden voorwaarden

De verschillende wetsvoorstellen gaan uit van bevalling in een ziekenhuiscontext. Dit sluit vrouwen uit die moeilijk toegang hebben tot ziekenhuizen, voor wie die omgeving een te hoge drempel vormt of onverwacht bevallen.

De plaats van bevalling mag geen juridische voorwaarde zijn voor discreet bevallen. Discreet bevallen moet mogelijk zijn in een ziekenhuis, thuis onder begeleiding van een vroedvrouw of in een andere veilige context, mits professionele opvolging bij haar keuze voor discreet bevallen. Wat telt, is niet waar de bevalling plaatsvindt, maar hoe discretie, veiligheid en zorgcontinuïteit worden gewaarborgd.

Bedenktermijnen

De bedenktijd in een kader van wetgeving over discreet bevallen moet gaan over de beslissing voor het al dan niet discreet bevallen maar niet over juridisch ouderschap. Deze bedenktijd beschermt de vrouw door haar ruimte te geven om in rust en met begeleiding te beslissen over privacy.

De keuze voor discretie moet op elk moment en een heel leven lang herroepbaar zijn, zonder administratieve drempels.

Begeleiding voor zowel moeder als kind

Het is essentieel dat begeleiding mogelijk is vóór, tijdens en na de bevalling voor zowel moeder als kind. Een gespecialiseerde, wettelijk vergunde, multidisciplinaire dienst moet als centraal aanspreekpunt fungeren. Deze dienst:

- Biedt vertrouwelijke en neutrale begeleiding.
- Verstrekt informatie over pleegzorg, adoptie of tijdelijke opvang.
- Bewaart gegevens voor het kind en waakt over diens rechten.
- Coördineert samenwerking tussen ziekenhuizen, vroedvrouwen en sociale diensten.
- ...

Bij het hele zorgtraject voor de vrouw staat ook het welzijn van het kind centraal.

Discreet bevallen heeft een levenslange impact. Begeleiding moet daarom langdurig of zelfs levenslang beschikbaar zijn, zowel voor de biologische moeder (rouw, verwerking, heroriëntatie), het kind (identiteitsvragen, herkomst), als de mensen uit hun omgeving die ook betrokken partij zijn. Dit moet kosteloos, vertrouwelijk en op maat georganiseerd worden.

De invoering van een gespecialiseerde dienst – die vertrouwelijkheid waarborgt, begeleiding aanbiedt en samenwerkt met ziekenhuizen – zorgt voor een duidelijk aanspreekpunt. Hierdoor kan de procedure menselijk, transparant en beter controleerbaar verlopen.

Afstammingsrecht

Elk kind heeft een onvoorwaardelijk recht op informatie over zijn afkomst. Relevante gegevens moeten zorgvuldig worden verzameld en bewaard, zodat het kind toegang heeft tot zijn afstammingsinformatie.

Elk kind heeft altijd recht op inzage in zijn dossier, aangepast aan leeftijd en maturiteit. Vanaf 12 jaar moet dit recht ook afdwingbaar zijn. Begeleiding en nazorg zijn essentieel om het kind te ondersteunen in dit proces.

Om dit recht te waarborgen moet er bij de begeleiding van een vrouw die discreet wil bevallen al aandacht zijn voor het verzamelen van de nodige informatie in functie van dit recht op afstammingsinformatie. Naast de identiteit van de moeder en eventueel de (biologische) vader, is het belangrijk dat het dossier ook volgende zaken bevat:

- Medische en genetische informatie;
- Contextuele en emotionele achtergrond van de geboorte.
- Begeleidingstraject en betrokken instanties.

Transparantie over wat wél en niet bekend is, blijft cruciaal.

Deze informatie moet worden bewaard door één centrale, deskundige dienst met waarborgen rond neutraliteit, deskundigheid en empathie voor alle betrokkenen en alle perspectieven. De bewaartermijn bedraagt minimaal 100 jaar maar is liefst eeuwigdurend, zodat ook volgende generaties de nodige informatie nog kunnen opvragen. Een kind heeft daarbij recht op alle informatie in het dossier, zoals achtergelaten door de moeder.. En dit zonder dat de moeder hier bezwaar tegen kan maken.

Deze centrale dienst brengt de moeder op de hoogte wanneer een geadopteerde identificerende informatie opvraagt en biedt de moeder professionele begeleiding. Bij de overdracht van informatie houdt de dienst bovendien rekening met de specifieke situatie van de moeder, bijvoorbeeld door een verzoek om niet rechtstreeks gecontacteerd te worden zorgvuldig te registreren en te communiceren naar het kind dat informatie opvraagt, zonder zijn/haar informatierecht te beperken.

De rol van (biologische) vaders en meemoeders

Een niet-erkende (biologische) vader heeft geen wettelijke stem in de beslissing tot discreet bevallen. Dit principe respecteert in de eerste plaats het recht op bescherming en zelfbeschikking van de moeder, zeker in situaties waarin de zwangerschap het gevolg is van dwang, misbruik of verkrachting. In dergelijke gevallen is het niet in het belang van het kind dat de biologische vader betrokken wordt bij de besluitvorming.

Tegelijk heeft het kind een fundamenteel recht om te weten wie zijn/haar biologische vader is. Daarom worden moeders in het proces van discreet bevallen geïnformeerd en gesensibiliseerd over het belang van het bewaren van zoveel mogelijk informatie over de biologische vader. Deze gegevens kunnen later, mits de juiste waarborgen, bijdragen aan de identiteitsvorming van het kind.

Een gehuwde vrouw kan in principe niet discreet bevallen, want haar partner wordt automatisch als ouder geregistreerd bij de geboorte. Dit is problematisch, gezien een vrouw ook binnen het huwelijk in gevaar kan zijn, o.a. door een (ongewenste) zwangerschap. Een ongewenst zwangere, gehuwde vrouw zou daarom ook beroep moeten kunnen doen op discreet bevallen, dus ook zonder dat haar partner op de hoogte wordt gesteld van de geboorte van hun kind.

Bij koppels die samen kiezen voor discreet bevallen, geldt dat de nadruk ligt op het beschermen van de moeder en het waarborgen van de veiligheid en rust rond de geboorte. De meemoeder of de (niet-erkende biologische) vader kan in dit proces een ondersteunende rol spelen, maar discreet bevallen is in essentie een individuele keuze van de biologische moeder. Het is niet de bedoeling om in deze visietekst verder in te gaan op situaties waarin koppels gezamenlijk kiezen voor discretie, aangezien dit een aparte juridische en ethische context betreft.

Daarnaast blijft het een feit dat de biologische vader in dit systeem geen rechten heeft, wat zowel juridisch als ethisch discussie oproept. Er bestaat ook een risico op verlies van informatie of gebrek aan openheid richting het kind, zeker als gegevens niet correct bewaard of gedeeld worden.

Beleidsaanbevelingen

Een wet op discreet bevallen is enkel aanvaardbaar onder strikte voorwaarden. Zonder deze structurele randvoorwaarden is een wet op discreet bevallen niet werkbaar of verantwoord uitvoerbaar. Die voorwaarden omvatten:

Definitie Noodsituatie

- Definieer “noodsituatie” met een brede invulling: medisch, psychosociaal, cultureel of familiaal.
- Ken de beoordeling van een “noodsituatie” toe aan de vrouw zelf.

Wettelijke verankering van begeleiding

- De oprichting of aanduiding van een multidisciplinaire, gespecialiseerde dienst als centraal aanspreekpunt die instaat voor een langdurige, vertrouwelijke en kosteloze begeleiding van de vrouwen.

Ontkoppel discretie van adoptie

- Maak discretie een afzonderlijke keuze over privacy, los van een beslissing over het juridisch ouderschap.

Vrije keuze van de plaats van bevalling

- Afschaffing van de verplichting om te bevallen in een ziekenhuis.
- Wel begeleiding en medische veiligheid waarborgen.

Flexibele aangifte en bedenktijd

- Bedenktijd als beschermingsrecht, niet als beperking.
- Voorzie een vertrouwelijk protocol voor melding en aangifte.

Waarborg informatierecht van het kind

- Bescherm de afstammingsrechten van kinderen structureel.
- Oprichting of aanduiding van een centrale, multidisciplinaire, gespecialiseerde dienst die instaat voor begeleiding, opvolging en veilig beheer van contextuele en emotionele gegevens.
- Voorzie voldoende middelen voor gegevensbewaring, digitale beveiliging en personele ondersteuning.
- Inzage afdwingbaar vanaf 12 jaar met begeleiding.

Discreet bevallen binnen het huwelijk

- Herzie de regelgeving rond het wettelijk vermoeden van vaderschap bij de geboorte van een kind binnen een huwelijk zodat het mogelijk wordt voor gehuwde vrouwen om discreet te bevallen wanneer de medische of geestelijke gezondheid of de veiligheid van de vrouw in gevaar is.

Sensibilisering en vorming

- Voorzie training van eerstelijnszorgverleners (huisartsen, vroedkundigen, spoeddiensten).
- Voorzie publieke informatiecampagnes via ziekenhuizen, onderwijs en sociale diensten.
- Stimuleer en organiseer samenwerking tussen materniteiten, Huizen van het Kind, adoptie- en pleegzorgdiensten, Jeugdhulp, Ondersteuningscentra Jeugdhulp, Vertrouwenscentra Kindermishandeling, Sociale Diensten Jeugdrechtsbank en andere (lokale) hulpverlening.

Preventie

- Zet actief in op preventie van geweld tegen vrouwen, om zo het aantal noodsituaties te verminderen.